Maa- ja metsätalousministeriö NEUVOSTORAPORTTI MMM2016-00891

RO Kahilampi Vesa(MMM), Ollila Jyri(UM), Heinonen Kirsi(UM) 19.12.2016

Asia
Maatalous- ja kalastuneuvosto 12.-13.12.2016

Kokous
Maatalous- ja kalastusneuvosto 12.12.2016 - 13.12.2016

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui Brysselissä 12.–13.12.2016. Neuvoston aiheina olivat Atlantin ja Pohjanmeren kalastusmahdollisuudet vuonna 2017, maatalous ja ilmastonmuutos, luomuasetus sekä päätelmät viljelijän aseman parantamisesta elintarvikeketjussa. Suomea kokouksessa edusti valtiosihteeri Jari Partanen.

Neuvosto pääsi poliittiseen yhteisymmärrykseen vuoden 2017 kalastusmahdollisuuksista ja maakohtaisista kiintiöistä EU:n vesillä ja myös EU:n ulkopuolisilla merialueilla. Yleisesti ottaen kalakannat ovat kehittyneet myönteisesti ja ylikalastettujen kalakantojen määrä on edelleen vähentynyt. Harjoitettu kestävä kalastuspolitiikka on näkynyt myös kalastajien tulotason kohenemisena. Tämänvuotisissa neuvotteluissa kalakantakohtaisten ongelmien lisäksi ongelmallista oli uuden kalastuspolitiikan myötä tulevan purkamisvelvoitteen aiheuttamat laskennalliset muutokset suurimman sallitus saaliin lukuihin. Lisäksi purkamisvelvoitteen mukanaan tuomat vaikutukset sekakalastuksen sivusaaliskiintiöihin nähtiin ongelmallisina. Aikaisempina vuosina vaikea Mustanmeren kiintiöasia saatiin tällä kertaa riidattomasti valmiiksi. Itämerta koskeva kiintiöpäätös tehtiin jo lokakuussa.

Jäsenmaat keskustelivat komission kesällä julkaisemien 2030 energia- ja ilmastopaketin osien (ESR- ja LULUCF-asetusten) maatalousaspekteista. Merkittävä osa jäsenmaista näki, ettei komission laatima ehdotus ota riittävästi huomioon metsien kestävää hoitoa ja erittäin metsäisten maiden asemaa. Myös Suomi nosti huolet puheenvuorossaan esiin.

Neuvosto hyväksyi yksimielisesti päätelmät viljelijän aseman parantamisesta elintarvikeketjussa ja hyvän kauppatavan vastaisten käytäntöjen torjunnasta. Päätelmät pyytävät vaikutusanalyysin toteuttamista ennen komission esittämiä mahdollisia lainsäädännöllisiä tai ei-lainsäädännöllisiä jatkotoimenpiteitä. Lisäksi päätelmissä pyydetään markkina- ja hintatiedon avoimempaa saatavuutta ketjun toimijoiden aseman helpottamiseksi.

Luomuasetuksen osalta neuvosto kuuli tilannekatsauksen neuvotteluiden etenemisestä. Ponnistelut asetuksen hyväksymisestä Slovakian puheenjohtajakauden aikana eivät tuottaneet tulosta, ja asian käsittelyä jatketaan tammikuussa uuden puheenjohtajamaan Maltan johdolla.

Jäsenmaat näkivät kokonaisuudessa huomattavia ongelmia ja osa esitti ehdotuksen pois vetämistä. Suomi piti selvänä, ettei edellytyksiä sovun löytymiselle ole vielä olemassa.

Muissa asioissa neuvosto keskusteli kasvinterveyskysymyksistä, migraation maatalousvaikutuksista ja komission uusiutuvaa energiaa koskevasta paketista erityisesti biomassan osalta. Suomi otti asiakohdat tiedoksi.

1. **Esityslistan hyväksyminen** (15143/16)

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 15143/16 mukaisesti

2. **A-kohtien luettelon hyväksyminen (muut kuin lainsäädäntöasiat)** (15264/16)

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 15264/16 mukaisesti.

3. **Ehdotus neuvoston asetukseksi unionin vesillä ja unionin kalastusaluksiin tietyillä unionin ulkopuolisilla vesillä sovellettavien tiettyjen kalakantojen ja kalakantaryhmien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2017** (15054/1/16, 13797/16 + ADD 1-2, 15486/16 ja 15555/16)

Komissio totesi aluksi, että nyt ollaan puolivälissä uuden yhteisen kalastuspolitiikan toteuttamisessa. MSY-tavoite 2020 on mahdollista toteutua. EU:n kalastuslaivaston taloudellinen tulos on kohentunut tuntuvasti. Kestävä kalastus on tässä ollut merkittävä tekijä. Myös pienimuotoinen kalastus on elpynyt. Kalastajien kannalta on siis parasta, että toimitaan kestävällä pohjalla. Myönteinen kehitys näkyy kiintiöiden kasvuna. Aiemmat hallinnointitoimet ovat olleet tiukkoja ja niiden vastineeksi tulee kalastajien nyt saada korvausta. Ylikalastus, joka yhä vallitsee, vaatii edelleen kurinalaista politiikkaa. Sekakalastus esim. Kelttien merellä on monitahoinen asia, jossa joudutaan usein kompromisseihin. Ne kostautuvat eräiden lajien kalakantojen heikkenemisenä. Muita vaikeita kalalajeja tällä erää ovat merikrotti, meriantura ja lasikampela. MSY-tavoitetta ei komission mukaan voi lykätä, ja jos jäsenmailla on sosioekonomisia perusteluita, niiden on oltava todella hyvin perusteltuja. Norja-sopimus saatiin valmiiksi hyvissä ajoin ja se helpottaa tämänkertaista kokousta. Adrianmeren pienten pelagisten kalastusmahdollisuuksista päätettiin Välimeren GFCM-järjestössä ja se päätös tulee nyt vahvistaa neuvostossa.

Ensimmäisellä kierroksella jäsenmaat puhuivat seuraavaa:

SI toi esille sen, että Sardellin ja sardiinin TAC Adrian merellä sisältää erityislausekkeen Slovenian osalta. Slovenia on jo merkittävästi vähentänyt tätä kalastusta ja siksi art 37 on otettu mukaan tähän asetukseen. Näin otetaan huomioon erityistarpeet, jotka on jo tunnustettu GFCM:n sopimuksessa. Slovenia kritisoi voimakkaasti Italian voimankäyttöä ja yksipuolista näkemystä tässä asiassa.

ES on tyytyväinen siitä, että ehdotus ottaa jo monelta osin huomioon sosioekonomiset näkökohdat. MSY-pyrkimys on pidettävä näiden näkökohtien puitteissa. Tämä tietyissä tapauksissa tämä merkitsee MSY-tavoitteen lykkäystä. Erityisesti tämä koskee kummelituskaa ja lasikampelaa. Lisäksi Cadizin lahdella Espanja toivoo roll-overia valkoturskalle. Pullonkaulalajeille Espanja toivoo alaviitteissä

mainintaa joustosta. Meribassin aikarajoitukset aiheuttavat ongelmia purkamisvelvoitteen suhteen. Adrianmeren suhteen Espanja katsoo, että komissio tulkitsee väärin kv-sopimuksen velvoitetta.

FR katsoi, että MSY-tavoitteesta tulee pitää kiinni. Kelttien meren turskan TACia ei tule leikata radikaalisti ilman vakavia sosioekonomisia seurauksia. Kanaalin merianturan ja Biskajan meribassi vaatii keskustelua. Eteläinen meribassi tarvitsee teknisiä määräyksiä (minimikoko) yleisen TAC-leikkauksen sijaan. Lyhyen saaliskauden TACeista ei tule päättää täytäntöönpanosäädöksillä.

NL kannatti MSY-tavoitetta, kestävyyttä ja varovaisuuslähestymistapaa, joita myös komission ehdotus noudattaa. Pullonkaulalajien suhteen tarvitaan toimia purkamisvelvoitteen voimassa ollessa. Piikkikampelan TACiin tarvitaan 10 prosentin nousu. Meribassi: elpyy hitaasti; saalisrajoitusta tarvitaan edelleen.

UK katsoi, että merikrotti ja kolja Kelttien merellä vaatii keskustelua vielä. Pullonkaulalajien ongelmiin tarvitaan erityisiä toimia. Keisarihummerin TACia voidaan nostaa. Meribassin elvytystoimiin UK haluaa tiettyjä muutoksia. Rauskuista UK haluaa vielä keskustella myös. Sekakalastus Kelttien merellä ja Irlannin merellä vaatii lisätoimia, joista haluaa keskustella. Maa kiitti komissiota tavasta jolla se hoiti Norja-neuvottelut tänä vuonna.

IT mukaan Adrianmeren pienten pelagisten lajien suhteen Italialla on ongelma, mutta se pyrkii löytämään ratkaisun Slovenian ja komission kanssa. Art 6: neuvoston toimivaltaa ei voi sivuuttaa.

PL painotti sosioekonomisia tekijöitä, kun MSY-tavoitteeseen pyritään. Tapauskohtainen tarkastelu on sen näkemyksen mukaan tarpeen. Norja-neuvottelut hoidettiin kiitettävästi.

LV piti lumitaskuravun ongelmaa vaikeana: jäsenmaiden pyynnöt (LV 11 lupaa) pitää ottaa huomioon. On syrjivää, jos vähennykset eivät koske Norjaa.

DE piti MSY-tavoitetta keskeisenä, lähestymistavan tulee olla kalakantakohtainen. Norja-neuvottelujen hoidosta komissio saa kiitoksen. Itämeren pienten alusten poikkeus koskien piikkikampelaa: komissio antoi viime viikolla ehdotuksen delegoidusta säännöksestä; Saksa pitäisi parempana, että tämä asia liitettäisiin tähän asetukseen, niin saataisiin se voimaan nopeammin.

DK totesi, että Kattegatin turska on sivusaaliskanta ja sen biomassa on kasvanut huomattavasti. Sivusaaliskiintiöksi 662 tonnia. Pohjanmeren kilohailiin tarvitaan 80 000 tn sivusaaliskiintiö. Lyhyen saalisajan kaloihin (tuulenkala, harmaaturska ym) tarvitaan ratkaisu, joka toimii nopeasti. Tuki Saksaa Itämeren pienten alusten poikkeusasiassa.

BE katsoi, että kanaalin kampelalajit (punakampela, meriantura) tärkeät. Sekakalastuksen joustot ovat myös tärkeitä. Meriantura Pohjanmerellä ja Länsivesillä vaatii keskustelua. Vuosittaiset vaihtelut olisi pidettävä minimissä.

EE:lle katkarapu on tärkeä. On pidettävä kiinni suhteellisesta vakaudesta myös TAC-vaihdossa. Grönlannin pallas: TACia voisi nostaa. Lumitaskuravun kalastusoikeuksista Viro haluaa oikeudenmukaisen ratkaisun.

Suomi kannatti MSY-tavoitteen mukaista ratkaisua. Suomi vastustaa ajatuksia yhden TAC-asetuksen mallista. Se vaikeuttaisi päätöksentekoa. Nykyinen malli toimii hyvin.

PT katsoi, että eteläinen kummelitursk a on hyvässä kunnossa: TACin leikkausta ei voi ymmärtää. Rauskut: on tarkasteltava kunkin kalakannan tilannetta erikseen. Lasikampelan TAC nykyisellä tasolla. Sardellikannat voivat hyvin: roll-over. Norja-neuvottelujen tulokseen Portugali on tyytyväinen.

LT totesi, että lumitaskuravun osalta jäsenvaltioiden pyynnöt olisi otettava huomioon. Pariisin sopimus on pidettävä mielessä.

IE katsoi, että MSY-tavoite on oltava ohjenuorana. Sosioekonomiset näkökohdat on pidettävä silti mielessä. Keisarihummerin TACin nostaminen on tärkein prioriteetti. Lasikampelan leikkausta on vaikea selittää kalastajille, kun indikaattorit näyttävät myönteistä kehitystä. Pullonkaulalajiongelma vaatii keskustelua. Pohjanmeren alueen joustavuuden suhteen on oltava varovainen. Mustakitaturska on edelleen vaikea kysymys ja Irlanti haluaa keskustella ensi vuotta ajatellen rannikkovaltiotasolla.

HR katsoi, että kestävä kalavarojen hallinnointi on prioriteetti. GFCM-sopimuksen suosituksen toimeenpano Adrian merellä on tärkeä asia. Ehdotus menee kuitenkin pitemmälle kuin GFCM-päätös. Kroatia ei tue art 37 ja Italian tavoin haluaa sen poistamista.

EL katsoi, että Välimeren kalastusneuvoston päätökset on siirrettävä tähän asetukseen sen hengen mukaisesti.

CY katsoi, että GFCM-suositus on pantava täytäntöön asianmukaisella tavalla. On tärkeää ottaa huomioon jäsenvaltioiden eritystarpeet.

SE näki, että YKP:n tavoitteet pitää olla ohjeena. Hyväksyy komission ehdotuksen lähtökohdat. Norja-neuvottelut hoidettiin hyvin. Top-up-laskelmat on tärkeää tehdä kalakantakohtaisen tieteellisen tiedon pohjalta. Avoimista asioista puhutaan bilateraaleissa. On tärkeää ylläpitää nykyinen malli, jossa itämeren kalastuksesta sovitaan erikseen.

Avauskierroksen jälkeen siirryttiin kolmenvälisiin neuvotteluihin, joita jatkettiin koko päivä ja ilta. Seuraavana aamuna 13.12. puheenjohtaja jakoi ensimmäisen kompromissiasiakirjan, josta käytiin toinen keskustelukierros.

Komission alkuperäisessä ehdotuksessa oli jo lisäystä kalastusmahdollisuuksiin. Nyt niitä oli neuvoteltu lisää. Useissa tapauksissa jäsenmaat totesivat, että MSY-tason saavuttaminen jo 2017 aiheuttaisi vakavia sosioekonomisia vaikutuksia. Esimerkiksi valkoturskan ja turskan suhteen ei voida viivyttää tavoitetta enää lisää. Valkoturska ja turska kuuluvat yhteen. Kummelituskan kohdalla MSY-tavoite täyttyy vasta 2018. Irlannin meren kolja, meriantura, piikkimaksilli, valkoturska: lisäyksiä vasta, jos uusi tieteellinen neuvo sen sallii. Pohjoisen meribassin vapaa-ajankalastusta rajoitetaan lisää. Rauskujen TAC pidetään viime vuoden tasolla. Alaviitteet: pelagisten lajien alaviitteet ovat jo viime vuodelta (sivusaaliit). Sivusaalistiedot toimitetaan ICESin arvioitavaksi. 70 TACin osalta MSY-tavoite, viime vuonna vain 36 lajia MSY-tasolla. Kalastajat kärsivät jos ei harjoiteta vastuullista politiikkaa.

FR katsoi, että eteläisen meribassin ehdotus tyydyttää, muut ei. Muissa TACeissa (meriantura ym) on edettävä asteittain. Kelttien meren turskaa ei voi leikata näin dramaattisesti. Pohjoinen meribassi: ehdotus ei käy. Kummelituska Biskajanlahdella: leikkaus ei käy. Rauskun TACeihin tarvitaan lisäystä usealla alueella. Lyyraturska, valkoturska: roll-over. Myös piikkimakrilliin tarvitaan joustavuutta.

DK mukaan turskaan tarvitaan lisää Kattegatissa ja myös muualla Pohjanmerellä. Kilohailista on neuvoteltava vielä.

UK näki tärkeäksi alueiden välisen joustavuuden koljassa, merikrotille, meribassille lisää. Meribassirajoitukset ovat perusteettomia. Lasikampela: muutos riittämätön. Kelttien meri: turskan leikkaus suuri. Sekakalastuksen kohtelua parannettava. Merikrotti, lyyraturska, punakampela, keisarihummeri, Kolja VIIa lisää, samoin silli, turska.

IT katsoi, että Adrianmeren pelagisten lajien osalta on löydettävissä parempi kompromissi.

ES näki, että rannikkoalueiden työpaikat ovat vaarassa. YKP-periaatteita pitää noudattaa, myös sosioekonomisia. Espanja ei ole tyytyväinen kompromissiehdotukseen: piikkimakrilli, turska, sardelli ym. Joustavia halutaan olla, mutta neuvottelua on pakko jatkaa.

LV katsoi, että lumitaskuravun teksti on ristiriitainen (kolme viimeistä virkettä johdanto-osassa).

IE mielestä Irlannin meren turska ja kampela OK, mutta keisarihummerin ongelmaa ei ole ratkaistu. Valkoturska: TACissa on huomioitava top-up. Rauskut VII: roll-over. Lasikampela VII: lisää.

NL mukaan ei olla vielä maalissa. Meriantura: OK. Piikkikampela: pullonkaulalajiongelmaa on tässä ratkaistu, mutta ei kokonaan. Meribassi: pienimuotoiselle kalastukselle ei ole reilua.

DE piti valitettavana, että pienimuotoisen kalastuksen turskankalastus Itämerellä ei sisälly vielä tähän. Pullonkaulalajit: tahattoman sivusaaliin ongelma pitää ratkaista.

EE kiitti lumitaskurapuasian hoitamisesta. Grönlannin pallaksen TAC: tarvitaan sivusaaliskiintiö.

SI totesi, että sen kalastusta on leikattu jo 90 prosenttia. Ei ole reilua, jos Italia pitää maamme kokoa perusteena sille, ettei TACia pitäisi myöntää.

SE mukaan alle 10 metrin aluksilla on tähän asti ollut turskaa koskeva poikkeus, haluaa sitä edelleen. Tukee Saksaa Itämeren pienimuotoisen turskankalastuksen poikkeuksesta.

PT pitää edelleen kiinni vaatimuksistaan. Kummelituskan 20% leikkaus ei sovi, vähintään roll-over. Rauskut: biomassa on noussut – TAC + 15%. Sardelli: ei ymmärrä ehdotusta; rollover.

HR katsoi, että sen pyyntöjä ei ole lainkaan kuultu. GFCM:ssä sovittuja asioita ei tässä ole. Kroatia tekee yhteistyötä ja noudattaa sopimuksia. Nyt olisi EU:n tehtävä samoin. Suurin osa kalastajista on riippuvaisia pienten pelagisten lajien kalastuksesta. Art 37 ja 1L tulee poistaa.

EL tukee Sloveniaa. Myös Välimeren miekkakalaa koskeva ongelma on ratkaistava.

BE näki, että Bristolin lahden piikkikampela on ongelma. Myös Pohjanmerellä.

CY tuki Sloveniaa.

LT mielestä lumitaskurapua koskevan johdanto-osan viimeiset lauseet pitää poistaa.

Komissio on valmis jatkamaan neuvotteluja.

PJ aloitti uuden version työstämisen, ja kertoi jäsenmaille keskustelun jatkuvan illansuussa.

Monen välivaiheen jälkeen **kokoussaliin palattiin** hieman ennen klo 02.00 keskiviikon 14.12. puolella. Puheenjohtaja jakoi toisen kompromissiasiakirjansa, joka täydentää edellistä kompromissia (asiakirjat 15486/16 ja 15555/16). Tarkistuksia on tehty ensinnäkin meribassin ja lumitaskuravun artiklateksteihin. Lisäksi on tarkistettu usean kalakannan TAC-lukuja, mm. Kelttien meren turska ja valkoturska, keisarihummeri VII, meriantura, kolja, sardelli, Adrianmeren sardelli, rauskut, Grönlannin pallas, merikrotti ym. Edelleen, purkamisvelvoitteesta johtuvien sekakalastuksen ongelmien joustotekstejä on lisätty usean kalakannan osalta. GFCM-sopimuksen mukaiseen

Adrianmeren pienten pelagisten lajien kalastuksen artiklateksti pysyy sellaisena, että siinä otetaan huomioon Slovenian tarpeet. Lopuksi, komissio ja jäsenmaat kirjaavat joukon lausumia koskien eri kalakantoja, mm. rauskut, piikkimakrilli, piikkikampela, silli, sardelli, kilohaili, meribassi ym. Haagin preferenssistä, ICCATista ja GFCM:stä on myös lausumia.

Komissio totesi hyväksyvänsä kompromissin, joka edelleen tekee mahdolliseksi MSY-tavoitteen saavuttamisen. Tekstiin on myös lisätty Saksan ja Tanskan toivoma läntisen Itämeren turskaa koskeva pienten alusten sulkuaikapoikkeus.

ES, FR, DK ja IE totesivat erikseen hyväksyvänsä kompromissin (Pari teknisen tason numerovirhettä korjataan). Muut jäsenmaat eivät käyttäneet puheenvuoroja. Poliittinen yhteisymmärrys saavutettiin. Se vahvistetaan kirjallisessa menettelyssä.

4. **Maatalous ja ilmastonmuutos** (14970/16)

   a. **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030 joustavaa energiaunionia varten ja Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi sekä järjestelmästä kasvihuonekaasupäästöjen seuraamiseksi ja niistä raportoimiseksi sekä muista ilmastonmuutosta koskevista tiedoista raportoimiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (ensimmäinen käsittely)** (11483/16 + ADD 1)

   b. **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta aiheutuvien kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistuimien sisällyttämisestä vuoteen 2030 ulottuviin EU:n ilmasto- ja energiapolitiikan puitteisiin sekä järjestelmästä kasvihuonekaasupäästöjen seuraamiseksi ja raportoimiseksi sekä muista ilmastonmuutosta koskevista tiedoista raportoimiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (ensimmäinen käsittely)** (11494/16 + ADD 1)

Asiakohdat 4 a ja b käsiteltiin yhtenä keskusteluna. Asiakohdan yhteydessä käsiteltiin myös kohta 7 a, jonka sisällön HU esitteli jäsenmaille.

Neuvosto keskusteli komission kesällä julkaiseman energia- ja ilmastopaketin osien maatalousvaikutuksista. Pakettiin kuului ehdotukset asetuksiksi taakanjaosta sekä maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta (LULUCF). Asetusten pääkäsittely on ympäristöneuvoston vastuulla, mutta maatalous- ja kalastusneuvosto näki tarpeelliseksi keskustella aiheesta kokonaisuuden maatalouteen kohdistuvan suuren vaikutuksen vuoksi.

Pj-maa jakoi jäsenmaille ennen kokousta kaksi kysymystä keskustelun pohjaksi, joissa kysyttiin jäsenmaiden näkemyksiä paketin yksityiskohtiin. Kysymykset olivat seuraavat:

1. *Eurooppa neuvoston päätelmissä lokakuulta 2014 todetaan, että maataloudella ja maankäyttösektorilla on monia tavoitteita ja sektoreiden rajallinen hillitsemispotentiaali tulee tunnustaa. Onko tämä otettu huomioon riittävällä tavalla komission LULUCF-ehdotuksessa?*

2. *Mikäli halutaan saavuttaa ei-päästökauppasektorille saavutetut sitoumukset, ovatko taakanjakoehdotuksen ja LULUCF-ehdotuksen joustomekanismit riittävät maatalouden ja maankäytön näkökulmasta?*

Komissaari Hogan edusti keskustelussa komissiota ja pahoitteli, ettei komissaari Cañete päässyt osallistumaan kokoukseen. Hogan totesi Eurooppa-neuvoston kirjauksen pitävän paikkansa, mutta muistutti, ettei maatalouden mahdollisuuksia hiilen sitomiseen, dekarbonisaatioon ja biopolttoaineiden raaka-aineiden tuottamiseen tule unohtaa. Komissaarin mukaan ehdotuksissa tarjotut joustomahdollisuudet ovat kattavat ja riittävät.

Eurooppa-neuvoston lokakuun 2014 päätelmien osalta jäsenmaat pääsääntöisesti näkivät, että ehdotuksissa maatalouden kustannustehokkaiden päästövähennystoimien rajallinen potentiaali otetaan riittävällä tavalla huomioon.

Jäsenmaat totesivat olevansa sitoutuneita Pariisin sopimuksen tavoitteisiin, mutta ratkaisut tulee löytää EU:n ruokaturvallisuutta vaarantamatta. Noin puolet jäsenmaista nosti esiin metsien rajallisen roolin komission ehdotuksissa. Erityisesti kestävän metsänhoidon paremman huomioon ottamisen tarpeen mainitsivat Suomen lisäksi HU, LT, SI, ES, BG, Suomi korosti puheenvuorossaan myös biotalouden ja bioenergian käytön edellytysten parantamista.

DE, SI ja SE totesivat metsäpolitiikan olevan kansallinen asia, jota ei tule ohjailla tätä kautta. Jäsenmaista SE ja SI totesivat, että metsien käytön vertailutasot tulisi määrittää kansallisesti, eikä komission toimesta. EE, AT, HR ja LV olivat myös tyytymättömiä nykyiseen vertailutason määrittämisen tapaan.

LULUCF:n ja taakanjaon välisiä joustoja pitivät riittämättöminä HU, LT, HR, LV ja IT. Joustojen lisäämistä puheenvuoroissaan vastustivat NL, EL ja PT. DE puhui myönteisesti FR:n ehdotuksesta hiilen sitomisen edistämiseksi ja totesi monen muun jäsenmaan olevan Ranskan tukena. DK piti tulevan CAP:n roolia EU:n ilmastotoimissa tärkeänä.

Pj-maa veti keskustelun yhteen ja lupasi välittää kirjeen keskustelun sisällöstä ja johtopäätöksistä, mm. kestävän metsätalouden paremmasta huomioon ottamisesta, ympäristöneuvoston puheenjohtajan tietoon. Pj-maa myös kannusti ministereitä kansalliseen yhteistyöhön ympäristöministereidensä kanssa, jotta maatalouden edut otetaan huomioon jatkokäsittelyssä.

5. **Ehdotus neuvoston päätelmiksi: viljelijöiden aseman vahvistaminen elintarvikeketjussa ja hyvän kauppatavan vastaisten käytäntöjen torjunta** (14531/3/16 REV3, 15508/2016)

Pj-maa muistutti päätelmien olevan yksi SK:n pj-kauden prioriteeteista. Hyvän kauppatavan vastaiset käytännöt vaikuttavat tuottajien lisäksi kuluttajiin. Pj-maa pyysi huomioimaan lainsäädännön mahdollisuudet silloin, kun vapaaehtoisilla toimilla ei saada tulosta. Pj-maa myös korosti, etteivät päätelmät tule tarjoamaan ratkaisua kaikkiin elintarvikeketjun ongelmiin, mutta ne voisivat olla hyvä alku jonka päälle jatkotoimia voidaan rakentaa. Komissaari Hogan sai kiitosta aiheen ottamisesta mukaan komission työohjelmaan vuodelle 2017.

Keskustelua oli pohjustettu maatalouden erityiskomitean aiemmissa kokouksissa, minkä lisäksi jäsenmailla oli ollut mahdollisuus kommentoida ehdotusta kirjallisesti. Jäsenmaat suhtautuivat kommenttien pohjalta muokattuun pj-maan päätelmäehdotukseen positiivisesti.

Erityisen tyytyväisiä oltiin pyyntöön selventää tuottajaorganisaatioiden lainsäädännöllistä asemaa sekä parantaa hinta- ja markkinatiedon saatavuutta. Moni jäsenmaa tuki valmistelun aikana keventyneitä

kirjauksia, joissa otetaan valmistelussa paremmin huomioon olemassa olevat kansalliset järjestelmät ja jätetään subsidiariteetin puitteissa liikkumavaraa kansallisille säännöille myös jatkossa.

DE piti hyväksymisen ehtona kirjausta. jossa komissiota pyydetään toteuttamaan vaikutusarvio mahdollisten toimien seurauksista. DE pyysi myös muutosta kirjaukseen EU-tason lainsäädännöllisten toimien tarpeellisuudesta, suosien muotoilua joka tuki EU-sääntelykehystä *tai muita kuin oikeudellisia toimenpiteitä*. Saksaa tukivat erityisesti NL, UK, SE, BE, DK,

Osa jäsenmaista (CZ, PT, SI, IT, PL, LT, BG, HR) toivoi kunnianhimoisempaa tekstiä, mutta oli valmis hyväksymään DE:n ehdotuksen pohjalta muokatun version. Neuvoston yhteisiä päätelmiä pidettiin tärkeämpänä kuin yksittäisen kirjauksen painoa.

Suomi oli tyytyväinen valmistelun aikana tehtyihin muutoksiin ja pystyi tukemaan päätelmiä. Lopputulosta Suomi piti tasapainoisena.

Komissaari Hogan muistutti jäsenmaita, että maatalousmarkkinoiden työryhmän, EP:n kesäkuun päätöslauselman sekä aiheen komission työohjelmaan sisällyttämisen myötä momentum edetä asian kanssa on nyt. Komissio ei vastustanut esitettyjä muutoksia.

Pj-maa esitti muutosten hyväksymistä kappaleisiin 12, 18 ja 23. Jäsenmaat pystyivät tehtyjen muutosten jälkeen hyväksymään neuvoston päätelmät yksimielisesti. Lopulliset päätelmät löytyvät asiakirjasta 15508/16.

6. **Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi luonnonmukaisesta tuotannosta, luonnonmukaisten tuotteiden merkinnöistä, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o XXX/XXX [virallista valvontaa koskeva asetus] muuttamisesta ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 834/2007 kumoamisesta** (15105/16)

Pj-maa kertoi neuvostolle, että luomussa on auki neljä kysymystä: siemenet, kasvihuoneet, kynnysarvot ja tietokannat. Pj-maa piti kompromissia tasapainoisena, mutta ratkaisuun ei kuitenkaan ole päästy. Edellisen trilogin yhteydessä pohdittiin tarvetta ottaa mahdollinen tuumaustauko kantojen yhtenäistämiseksi. Pj-maa näki luomuasetuksella olevan kuitenkin tulevaisuutta. Nyt on pohdittava, miten EU-lainsäädäntö edesauttaa luomutuotantoa ja parantaa kuluttajien luottamusta tuotteisiin. SK on jo kuudes jäsenvaltio, joka on johtanut puhetta luomuesityksessä.

Komissio oli samaa mieltä, että nyt on pohdittava, miten edetään. Työtä on tehty paljon ja on myös edistytty. Hogan kiitti SK:ta tehdystä työstä esityksen eteen. Komission mukaan pöydällä oleva esitys yksinkertaistaa ja harmonoi säädöstöä, ja on selkeä parannus olemassa olevaan lainsäädäntöön. Kilpailu olisi esityksen myötä myös reilumpaa, kun poikkeukset vähenisivät. Valvonta perustuisi enemmän riskeihin.

Komissio näki joustaneensa neuvotteluissa merkittävästi ja odotti muiltakin samaa. Suurimpana ongelmana pidettiin torjunta-ainejäämiä. Komission mukaan tuotetta, josta löytyy kaksi tai enemmän erilaista jäämää kasvisuojeluaineista, ei tule kutsua enää luomuksi. Komissio oli vakuuttunut, että ratkaisu voidaan löytää yhteistyössä seuraavan pj:n MT:n kanssa.

AT oli varsin pessimistinen ja näki, että esitys on vain heikentynyt ajan myötä. Kukaan ei tiedä voiko enää edes ryhtyä luomutuottajaksi valvonta-asetuksen takia. SE ei myöskään ollut tyytyväinen ja korosti, että erilaiset olosuhteet tulee huomioida paremmin. Jäämien kynnysarvot aiheuttavat lisäksi aivan liian suurta taakkaa kaikille. Yksinkertaistamiseen tulisi pyrkiä läpi koko asetuksen.

MT pyysi toteuttamiskelpoisia ehdotuksia, jotta voidaan edetä. DE halusi suunnitteluvarmuutta luomutuottajille, jota nyt ei ole. Jäämäasiasta on saatava ratkaisu yleisnäkemyksen pohjalta, tai pyrkimys luomutuotannon lisäämiseen ei tule toteutumaan. Nykyasetusta pidettiin toimivana, tosin tuontiin liittyvissä kysymyksissä nähtiin parannettavaa. Prosessin ei nähty parantavan kuluttajan luottamusta.

BE ei ollut lainkaan tyytyväinen esitettyihin kynnysarvoihin, vaan näki esityksen heikentävän kuluttajien luottamusta. Kasvihuone-esitys ei ollut BE:n hyväksyttävissä ilman kasvien yhteyttä maaperään. Eläintietokantavaatimus aiheuttaisi heidän näkemyksensä mukaan merkittävästi lisää hallinnollista taakkaa. Siementen osalta komission ehdotus on hyväksyttävissä. Valvontojen tulisi olla vuosittaisia. BE:n mukaan nyt esitetyn pohjalta ei voida tehdä päätöstä, vaan on pohdittava mihin suuntaan edetään.

LV voi tukea kompromissia, mutta jäämissä tarvitaan puitteet jotka ei saa horjuttaa kuluttajien luottamusta tai lisätä hallinnollista taakkaa.

IE:n mielestä ollaan umpikujassa torjunta-ainejäämien takia. Luomutuottajat tarvitsevat selkeyttä lainsäädäntöön ja tuloksia on saatava heti uuden vuoden jälkeen. SI ei myöskään ollut tyytyväinen jäämäesitykseen vaan koki, että pitäisi pysyä neuvoston yleisnäkemyksessä. Siemenehdotuksen maa voi hyväksyä, mutta tekstiä tulisi selkeyttää. LU:n mielestä nyt pitää pohtia, mihin suuntaan mennään. Ala tarvitsee vakautta ja esitetty lainsäädäntö voi sen sijaan aiheuttaa epävakautta, varsinkin jäämien osalta.

FR:lle jäämät on vaikea hyväksyä. Maaperäperiaate on myös hankala, sillä maa ei halua kasvualustoja luomutuotantoon. Tuonnin osalta lainsäädännön tulisi olla heti sovellettavissa ja syrjäisiä alueita ei saa unohtaa. Valvonnassa pitää jatkaa nykykäytäntöä. Kuluttajien luottamusta ei saa heikentää.

LT ei muuttanut kantaansa jäämien suhteen vaan näki, että luomutuotteista ei saa löytyä jäämiä. Kuluttajat eivät näitä halua. ES halusi edetä, mutta suojella myös omia intressejä. Maalle tärkeintä oli jäämäesitys, jossa on kyse alan arvosta ja kuluttajien luottamuksesta tuotteisiin. Siemenet on oltava horisontaalilainsäädännössä eikä luomuasetuksen piirissä. Poikkeukset tulisi ulottaa vain aivan tärkeimpiin kohtiin.

FI halusi edistää luomutuotantoa, mutta epäili esitetyn ehdotuksen auttavan tavoitteessa. FI tuki Saksaa ja Tanskaa. Sisällössä on paljon teknistä parannettavaa, eikä esitys välttämättä ole parannus nykyiseen. Kuluttajien luottamuksen puutetta ei nähty suurena ongelmana EU:ssa. Hallinollista taakkaa on Suomen mukaan vähennettävä ehdotetusta. Kokonaisuutena FI näki, että valmistelussa on menty huonompaan suuntaan, varsinkin tietokantojen ja kasvihuoneiden osalta. Valvonnan olisi oltava riskiperusteista ja vähittäiskaupan valvonnan olisi oltava kansallisesti päätettävissä. Siemeniä koskevat säännöt FI näki myös ongelmallisia.

CZ näki, ettei kompromissiehdotuksesta ole luomulle hyötyä. Maa näki, että valmistelijoiden tulisi kuunnella viljelijöitä enemmän. Samalla maa koki, ettei esitys tarjoa riittävästi positiivista sisältöä kuluttajallekaan. Torjunta-ainejäämiä ei CZ:n mukaan pidä sallia, sillä kuluttajat eivät näitä halua. Maa pohti avoimesti, tulisiko uudesta asetuksesta ja sen valmistelusta luopua. PL muistutti myös tavoitteista ja piti tuontikysymyksiä sekä valvonnan frekvenssiä tärkeinä. EU-tuottajien on oltava samalla viivalla. Hallinnollista taakkaa on PL:n mukaan vähennettävä. Maa oli kuitenkin valmis jatkamaan työtä.

IT halusi myös jatkaa neuvottelua. Avoimista kysymyksistä IT voi hyväksyä tietokannat, lisäksi maa on joustava myös siemenissä. Herkkiä asioita ovat kasvihuonetuotteet ja maaperävaatimus. Jäämien osalta IT on komission kanssa samaa mieltä. Tiettyä tasoa ei pidä ylittää ja uusia muutoksia ei tule

tehdä. HU:n mielestä nyt on tarpeen huolehtia johdonmukaisuudesta. Avoimia kysymyksiä on, ja niitä tulee lähestyä jatkossa yleisnäkemyksen pohjalta.

UK otti esille myös torjunta-ainejäämät. Esitys tuo mukanaan epävarmuutta. Uusia tuottajia ei saada enää mukaan tuotantoon ja johdonmukaisuus on hävinnyt. HR ei voi hyväksyä, jos hallinnollinen taakka kasvaisi. Tietokantojen osalta HR pystyi hyväksymään ehdotuksen. Jäämiä maa piti myös tärkeänä asiana kuluttajien luottamuksen kannalta. CY haluaa pitää luomutuotannon periaatteista kiinni, mutta voi hyväksyä kompromissiesityksen. BG muistutti asetuksen tavoitteista vähentää hallinnollista taakkaa ja parantaa kuluttajien luottamusta.

Komissio peräänkuulutti joustavuutta taas kerran ja painotti, ettei sillä ole aikomusta vetää ehdotusta pois. Mahdollisia keinoja päästä neuvotteluissa eteenpäin pyritään löytämään heti vuoden 2018 alusta. Yksi syy paineeseen esityksen hyväksymiseksi on tuontisäännösten harmonisointi, joiden osalta uskottavuus kuluttajan silmissä pitää säilyttää. Hogan ei ollut samaa mieltä siitä, että luomutuottajat lopettaisivat tuotantonsa sääntelyn epävarmuuden vuoksi, mutta näki tämän olevan mahdollista, jos kuluttajien luottamus katoaa. Tämän estämiseksi artikla 26(2), jossa määritellään operaattoreiden sertfiointisäännöistä, voi Hoganin mukaan olla avainasemassa.

7. Muut asiat

a. Alueellinen symposium agroekologiasta kestävän maatalouden ja kestävien elintarvikejärjestelmien aikaansaamiseksi Euroopassa ja Keski-Aasiassa (Budapest, 23.–25. marraskuuta 2016) (15241/16)

Asiakohta käsiteltiin kohdan 4 yhteydessä.

b. Komission talvipaketti: Maa- ja metsätalousnäkökohdat, erityisesti biomassa (15334/16)

AT esitteli asian jäsenmaille pohjustamalla fossiilisten polttoaineiden nauttivan edelleen tiettyjä etuja markkinoille pääsyn suhteen biopolttoaineisiin verrattuna, erityisesti teknologia- ja syöttötariffeihin liittyen. AT pyysi komissiota kannustamaan biopolttoaineiden käyttöä ja olemaan rajoittamatta erityisesti ensimmäisen sukupolven polttoaineiden määrää talvipaketissa ilmaistun aikataulun mukaisesti.

AT:n kantaan yhtyivät PL, BE, SE, FR ja EE. BE korosti ensimmäisen sukupolven biopolttoaineiden merkitystä maataloudelle kriisin ollessa edelleen päällä. Kestävän metsätalouden puolesta puhuivat SE ja SI. Suomi ei käyttänyt asiakohdassa puheenvuoroa.

Komissaari Hogan totesi asian kuuluvan energianeuvoston vastuulle. Komission tarkoituksena ei ole rajoittaa uusiutuvien energiamuotojen käyttöä, vaan edistää uusiutuvien kehittyneempiä muotoja. Hogan myös painotti, ettei esitetty rajoitus ole dramaattinen tulevien vuosien todennäköisen kehityksen huomioon ottaen.

c. Maatalouden ja maaseudun kehittäminen sekä muuttoliike Välimeren alueella: Välimeren alueen kansainvälisen maataloustieteellisen tutkimuskeskuksen (CIHEAM) lausunto (15328/16 + COR 1)

FR esitteli asian ja CIHEAMin lausunnon sisällön neuvostolle lyhyesti. EL korosti Välimeren maiden merkitystä muuttoliikkeen hallinnassa.

Hogan kiitti esittelyistä ja epätavanomaisesta aiheesta ja totesi komission tukevan tutkimustyötä. Hogan mainitsi komissiolla olevan roolia asian jatkoselvittämisessä ja lupasi pitää jäsenmaat tietoisena mahdollisista kehitysaskelista.

d. Ruokahävikkiä ja elintarvikejätettä koskeva EU:n foorumi (15385/16)

Komissaari Andriukaitis edusti komissiota asiakohdissa 7 d - 7 g. Komissio antoi neuvostolle tilannetiedotuksen EU-tason foorumin työn etenemisestä.

Andriukaitiksen mukaan foorumilla on tiivis yhteys kiertotalouteen ja onnistumiseen tarvitaan koko ketjun yhteistyötä. Jäsenmaat olivat foorumin kokouksessa todenneet foorumilla olevan potentiaalia auttaa jätteen vähentämisessä. Tavoitteena on jätemäärien puolittaminen. Foorumin rakenteesta ja toiminnasta on myös keskusteltu.

Valvonnan osalta nähtiin tarvittavan yhteistä metodologiaa, kun lainsäädäntöä muutetaan. Ennaltaehkäisevät ohjelmat on oltava kansallisesti valmisteltu.

IT tuki komission aloitetta ja piti tärkeänä käsitellä asiaa myös ympäristöneuvostossa sekä yhteistyössä eri osapuolten kanssa. Myös EL korosti olevansa jätteen vähentämisen kannalla. Eri osapuolet on saatava saman pöydän ääreen, vaikka työtä ongelman ratkaisemiseksi on jo paljon tehtykin.

LU tuki aloitetta ja piti sitä osana elintarvikepolitiikkaa. Samalla kyseessä on myös eettinen ja ekologinen asia. LU on kehitellyt kansallisia toimenpiteitä, joilla kuluttajia tiedotetaan. Asiasta on perustettu nettisivu. Hävikin torjuminen tarkoittaa myös solidaarisuutta.

ES:lla toi esiin päivitettävänä olevan kansallisen strategiansa elintarvikejätteen vähentämiseksi. DE:ssa ollaan myös valmistelemassa kansallista strategiaa samasta aiheesta. Pj-maa korosti kaikkien vastuuta hävikin vähentämisessä.

e. Uuden kasvintuhoojien vastaisia suojatoimenpiteitä koskevan asetuksen täytäntöönpano (15096/16)

Uusi kasvinterveysasetus astuu voimaan 13.12.2016, minkä myötä komissio tiedotti asiasta neuvostolle. Siirtymäkausi kestää kolme vuotta. Ongelmakohdiksi nähtiin kansainvälinen kauppa ja ilmastonmuutos. Komissio piti tärkeänä, että EU:n toimet ovat ennaltaehkäiseviä ja EU:n aluetta suojellaan uusilta tuhoojilta. Varhainen toiminta on tehokkainta. Asetus täsmentää myös tuottajien vastuuta. Jäsenvaltiot ovat vastuussa valonnasta ja seurannasta. Tätä varten komissio pyysi jäsenmaita varmistamaan, että tarvittavat lisäresurssit ovat olemassa. Seuraavan kolmen vuoden aikana komission laatii delegoidut ja täytäntöönpanosäädökset. Komissio keskittyy myös tuontivalvontaan.

LV muistutti täytäntöönpanosta, tuontivalvonnan tärkeydestä sekä referenssilaboratorioiden merkityksestä valvonnassa. ES korosti kasvinterveyden merkitystä osana kansallista kilpailukykyä ja totesi, että tässä suhteessa on tärkeä vahvistaa rajavalvontaa. On strategisesti tärkeää, ettei uusia tuhoojia tule EU:n alueelle.

MT korosti kasvinterveyden merkitystä koko ekosysteemin kannalta. Koulutuksen, viestinnän ja tietoisuuden parantaminen on olennaista tuhoojien torjunnassa. MT mainitsi myös 2020 olevan kasvinterveyden teemavuosi.

f. Kasvinjalostajien oikeudet (15346/1/16)

Pj-maa kertoi neuvostolle Euroopan patenttiviraston päätöksestä biopatenttidirektiivin tulkinnassa, joka mahdollistaa patentoinnin kasvinjalostuksen alalla. Komissio on valmistellut aiheesta oman asiakirjansa, minkä lisäksi se laatii asiasta ilmoituksen tarkoituksenaan parantaa oikeusvarmuutta ja selventää kasvilajikkeiden ja patentoinnin suhdetta. Mahdollisista neuvoston päätelmistä aiheesta päätetään kilpailuneuvostossa. Sitovan päätöksen aiheesta voi antaa vain tuomioistuin.

Komission asiakirjassa selvitetään kriteerit, kun haetaan patentointia tai kasvinlajikeoikeutta. Komissio ei aio avata direktiiviä. NL oli tyytyväinen komission tulkinnasta, jonka mukaan biologisesta prosessista peräisin olevat tuotteet eivät voi saada patenttia. NL piti myös tärkeänä seurata täytäntöönpanon etenemistä. DK, BE, PT ja AT tukivat myös puheenvuoroissaan komissiota. Asiaa pidettiin tärkeänä myös biologisen monimuotoisuuden kannalta. Tuotiin esiin näkemys, jonka mukaan direktiivissä tulisi mainita jalostajan oikeudet.

g. Kestävän kasvinsuojelun alan tavoitteiden vauhdittaminen (15337/16)

Asia etenee sekä kansallisesti että EU:tasolla. Komissio kehotti kaikkia uusiin toimiin ja piti tärkeänä, että maataloustuottajien välineistöä kehitetään. Maaperään kohdistuvia haittavaikutuksia tulee vähentää vaihtoehtoisin menetelmin, ja menetelmiä on mahdollista kehittää. Kehittämisessä jäsenvaltioiden aktiivisuus on tärkeää. Komissio hyväksyy raportin kasvinsuojelun kestävän käytön direktiivin täytäntöönpanosta ensi vuonna.

Suomen edustajat

Valtiosihteeri Partanen LVM; erityisavustaja Lahti, Valonen, Tolonen, Kahilampi MMM; Soramäki VNK; Heinonen, Kytölä, Ollila EUE

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain

Liitteet

Viite

Asiasanat	jaosto maatalous- ja elintarvike (EU 18), maatalouden erityiskomitea, maatalous- ja kalastusneuvosto, yhteinen maatalouspolitiikka, jaosto kalastus (EU 17)
Hoitaa	**MMM**
Tiedoksi	ALR, EUE, EVIRA, MAVI, SM, STM, TEM, TULLI, UM, VM, VNK, YM